

Verksamhetsberättelse Leksandskretsen

"Med väder och vind" 2016

I Tomas Ljungs fotspår – och Sebastian Kirppus

*Tallar i olika åldrar i Fäntjärnsskogen. Här växer man från en naturlig liten planta till en silverfura.
Foto: Stina Grönberg*

Under 2016 fortsatte våra härliga naturutflykter. De gick till stora delar i Tomas Ljungs fotspår (författare till boken Vägvisare till naturen i Leksand (2003)). Vi har även besökt kulturhistoriska miljöer – gruvorna i Insjön och Djuraån som har tydliga spår av den febrila verksamhet som pågick för länge sedan.

Två långresor har vi gjort – till Koppången för skidåkning i den vackra naturen och till den fenomenala Fäntjärnsskogen i norra Värmland, där Basti Kirppu guidade oss i den livfulla skogen.

Läs mer om resorna och alla andra utflykter i denna verksamhetsberättelse.

Leksands fågelklubb firade 40 år i december och vi uppvaktade dem med lärkrutor i present vilket blev riktigt uppskattat. Under 2017 fortsätter vi att samarrangera naturaktiviteter med fågelklubben.

Vår ambition är att hålla Naturskyddsföreningen i Leksand aktiv, tillgänglig och synlig. *Vill du hjälpa till?* Du är mer än välkommen att delta i styrelsearbetet i kretsen, eller hitta på aktiviteter i vår anda under året.

Vi tackar för allt engagemang och att du hängt med under 2016 och hälsar dig välkommen till ett nytt naturår!

Årets utflykter och aktiviteter

Tibbleberget 10 januari 2016

En snöig söndag i början av januari var det fyra tappra medlemmar som knatade från Tibble upp på Sturklitt, som toppen av Tibbleberget heter.

Vi såg inte så mycket av utsikten då allt var vitt. Men vi njöt ändå av upplevelsen då skogen var stilla och ulligt inbäddad, temperaturen lagom kall och sällskapet och fikat gott. Någon hade aldrig varit på platsen och den är väl värd att uppleva och komma tillbaka till en klar vårväll med underbar utsikt över älven, Leksand och bygden. Det är bara någon enstaka km med lätt lutning och man går dit på bara en halvtimme från Tibble. Kan rekommenderas!

Annika Varghans, utflyktsledare.

Fika i blötsnö. Foto: Annika Varghans.

Ett glatt gäng utforskar Harpickön. Foto: Åke Tidigs

Harpickön 14 februari 2016

Det var goda förutsättningar för en lyckad utflykt denna vintersöndag. Tio glada deltagare plus en yster hund såg fram emot besöket på Harpickön. Det var 5-10 cm snö, minus 8 grader och vindstilla.

Ön som delas mellan Leksand och Gagnef ligger i Flosjön (Dala-Floda). Den smalnar av mot söder och är ca 3 km lång. Den största delen tillhör Leksand.

Namnet väcker en del frågor. Harpick är ett annat namn på grankåda, som utvanns här för länge sen.

Kådan skickades till örlogsvarvet i Karlskrona, blandades med valfett och krossat glas och smetades in på fartygsskroven mot angrepp av bl a skeppsmask.

Vi genomkorsade den ganska kuperade ön där terrängen fläckvis var täckt av omkullblåsta rötade granar. Mums för många mer eller mindre ovanliga svampar, lavar och mossor. Vi såg också spår efter den tretåiga hackspetten, som man ser alltmer sällan. Ön har alltså stora naturvärden och norra delen är sen några år planerad som ett blivande reservat.

Åke Tidigs, utflyktsledare.

Årsmöte i Gryssen med utflykt till Älgberget 12 mars 2016

Vår årsmötesdag inleddes på Älgberget där vi gick i krigshistoriens fotspår. Där har funnits ett läger för norska specialstyrkor under 2:a världskriget. Per Knies hade med sig kartor och material som han läst om områdets intressanta historia.

Årsmötet hölls i Gryssenstugan med god samvaro, chilligryta och kolbulla på elden. Åke spelade munspel, några sjöng med i melodierna.

Skisser och foton som visar lägret på Älgberget.

God samvaro med mat och sång i Gryssenstugan.

Och så kolbulla förstås. Foton: Stina Grönberg

Kurs i Artportalen 23 mars 2016

I ett samarrangemang med fågelklubben höll Petrus Tengnér kurs hos Studieförbundet om hur man rapporterar in sina artfynd till nya Artportalen.

Varglav på myr i Koppången. Foto: Åke Tidigs

Koppången 1-2 april 2016

Tillsammans med Friluftsförbundet anordnade vi en resa till Koppången i Orsa. Det bjöds på vårskidåkning på fantastiska myrområden! Man kunde välja mellan en dagsutflykt eller att sova över i enkla stugor.

På lördag förmiddag samlades sju deltagare på Koppångsparkeringen vid E45:an. Vi spände på oss skidorna och åkte en slinga ut på myrarna, via fäboden Blomtåkt, ca 8 km. Det gled lätt i skoter-spåren. Vädret var mulet med snöflingor i luften, snödjupet på myrarna ca 2-3 dm.

Efter skidturen åkte vi till den gamla finnbyn Rosentorp där vi hade bokat övernattningsstugor hos ett tyskt värdpar. Där finns bastu att tillgå och även en handelsbod med eget bageri. Ett trevligt ställe som varmt kan rekommenderas.

Söndagen startade med kallgrader och solsken. Efter frukost åkte vi den s.k. Ladogarundan i skoter-/hundspannsspår på ca 14 km. Härligt på myrvidderna med martallar, en del silvriga med giftig varglav på stam och grenar. En verkligt storslagen natur! Hemfärd på eftermiddagen.

Åke Tidigs, utflyktsledare.

*Spännande vidder att åka skidor på.
Foto: Åke Tidigs*

Vårfåglar 9-10 april 2016

Denna helg i april anordnade vi tillsammans med Leksands Fågelklubb två utflykter med fåglar i fokus.

På lördagen var det fågelklubbens årliga Hackspettsmorgon och på söndagen tog Gittan med oss på en promenad med kikare mellan Dragsängarna och Bäckenshamn för att spana efter vårens nykomlingar.

Mindre hackspett närmar sig maten.

Foto: Åke Tidigs

Lördag 9 april, Hackspettsmorgon

17 personer deltog. Via Rönnäs gick färden till Hundhagen där vi direkt fick se och höra både större och mindre hackspett trumma. Morgonen därmed räddad.

Färden gick vidare till Solberga i Åhl där visslande gråspett hördes, liksom bubblande orrspel på håll. Färden fortsatte via Mårtanberg till Sörskog. Fint beläget med utsikt över bergen intogs fika.

Vidare genom Åhl Tällberg med gammeldags odlingslandskap, till Vrebro i Sågmyra där vi hoppades få syn på den sällsynta vitryggiga hackspetten som varit vid matningarna hela vintern - men vi hade inte turen med oss. Vi lyckades i alla fall se och höra 3 olika hackspettsarter, plus en del annat, så deltagarna var nöjda.

Söndag 10 april, Vårpromenad

16 deltagare samlades denna fina vårmorgon och tog sig ner till flygfältet vid Dragsängarna. Vandringen gick norrut längs älvbanken, genom den vackra byn Ytteråkerö för att sedan styras ned mot till älven igen.

Vid den så kallade Älvtjärn var det dags för medhavd fika till allas stora förtjusning. En härlig vy mötte oss vid bryggorna som sommartid gästas av båtar. Efter fikat gick vi mot Bäckenshamn och sen upp till Leksandsbröd.

Under dagen både såg och hörde vi många vår-fåglar medan det var lite tidigt för vårblommorna att titta fram.

Utflyktsledare Staffan Müller och Gittan Lokgård.

Böle och Fallsbjörken 1 maj 2016

Vi var drygt tjugo personer som ville se Böle-Fallsbjörkens fantastiska beteslandskap mitt i skogen, trots hållande regn.

Våren hade inte kommit så långt så det var klent med blommor och knoppar men för många var det en upplevelse att bara få komma till denna underbara plats. Humöret var det inget fel på trots vädret.

Vi gästade den öppna fäbodstugan i Böle och drack vatten ur källan intill. Vi gick ända upp till höjderna i Fallsbjörken och sedan tillbaka till Böle över Bölsån där några måhända blev lite blöta även om fötterna. Den rara majvivan växer här lite längre fram på våren. Men man får passa på att gå i hagarna innan hästarna släpps lösa i juni.

Annika Varghans, utflyktsledare.

Naturnatta 6 juni 2016

Samarrangemang med Leksands Fågelklubb.

Den traditionella nattsångarvandringen gick av stapeln under Naturnatta. Det var en fin men kylig försommarskväll. 25 deltagare gick ca 2-3 km längs leden runt Limsjön. Målet var att lyssna efter nattsångare, fåglar som bäst låter sig höras sen kväll och natt. Det var tyvärr inte någon riktig fart på sångarna, men vi hörde i alla fall bl a sävsångare, rörsångare, och den mer ovanliga kärrsångaren, som sjöng fint i vassen nära Statoiltornet. Välbehövligt fika intogs vid Limatornet.

På led förbi torvlada på Kollsjömyren. Foton: Åke Tidigs

Kollsjöarna söndag 12 juni 2016

Det var en vacker morgon då vi samlades vid Forsens fäbod i närheten av Lundbjörken.

29 deltagare vandrade ut på myren som når fram till Kollsjöarna (som sitter ihop). På en stor barrbeväxt udde vid sjön rastade vi med fika efter den sugande myrpromenaden.

Det mäktiga Flenberget syns rakt bakom Stora Kollsjön. Sjön är känd för ett rikt fågelliv, men det verkar ha avtagit på senare år. Vi kunde ändå se en brushane och gluttsnäppa på andra sidan sjön, liksom krickor, gräsänder och måsfågel. Tidigare har gulärle setts på myren och den numera sällsynta videsparven.

På tillbakavägen passerades en förfallen torvlada ute på myren. Förr bröts torv på myrarna för att användas till strö under djuren.

Som bonus besöktes på hemvägen Limå bruk, där bland annat häckande forsärla kunde ses. Några av oss besökte slutligen Fårbergs fäbod, där vi spanade efter gröngöling och gråspett.

Sammanfattningsvis en lyckad dag.

Åke Tidigs, utflyktsledare.

Vi fick se en härlig artrikedom på ängen. Foto: Kerstin Frånberg

Bratomta äng i Rönnsås 10 juli 2016

Vi var 18 deltagare som lockats med på utflykten till Bratomta äng i Rönnsås. På den soliga och varma slåtterängen mottogs vi av Gunhild Liss Dalman och Per-Inge Mill. De berättade om hur väl en äng kan bli omskött när den börjar betraktas som byns klenod. Sedan 1991 sköts ängen av Bystuguföreningen.

Sista helgen i juli slås ängen med lie, räfsas ihop för hand för att sedan torka på hässjor. Efter 10-14 dagar när höet är torrt körs det in i Gunhilds lada. Detta exklusiva hö får sen fåren kalasa på till jul.

Eftersom ängen varit fri från konstgödning under alla år så får vi se en fantastisk artrikedom och blomsterprakt av Ängsvädd, Brudborste, Rödklint, Ormrot, Darrgräs, Johannesört, Bergslok, Ängssyra, Skogsklöver, Blåklöcka och Jungfru Marie nycklar.

30 juli är det slåtterdag och då bjöds vi tillbaka för att se när Jungfru Marie nycklar, som är förbjuden att plocka (gäller alla orkideer i Sverige) slås av med lie.

Utflykten avslutades med välsmakande fika vid båthuset längs älvstranden.

Kerstin Frånberg, utflyktsledare

Fladdermusexkursion 6 augusti 2016

Samarrangemang med Leksands Fågelklubb.

Vi var 13 deltagare som samlades i den begynnande skymningen vid klubblokalen i Norsbro, under Sören Stenbergs ledning. Första stoppet var vid Hundhagen. Vi gick den lilla rundan, men fladdermössen var omedgörliga. Bättre gick vid den närliggande dammen vid helgbovägen. En nordisk fladdermus (vanligaste arten i våra trakter) visade sig i skumrasket och fick Sörens bat-detector att spraka. Uppmuntrade begav vi oss slutligen till badet vid Helgbo. Direkt fick vi se vattenfladdermus flyga över vattenytan och avge sina signaler som apparaten gjorde hörbara. Slutet gott, allting gott!

Åke Tidigs, deltagare

Tallörten står i det gröna. Foton: Åke Tidigs

Draggberget 14 augusti 2016

14 vandrare begav sig via naturstigen från Gryssenstugan mot Draggbergets sydsluttning.

Det är bitvis en fantastisk trollskog. Kullar omväxlande med stup och raviner. Stort inslag av grova aspar och björk, mycket lavar och svampar, flera ovanliga.

Skogen utgörs delvis av en s.k. lövbränna som resultat av en stor skogsbrand i början av 1900-talet. Därav mängden gamla aspar och andra lövträd, som är till glädje för hackspettar, ugglor och hönsfåglar. Vi stötte upp en tjädertupp!

Målet för turen, skogsfrun, hade redan blommat i juli. I stället fann vi flera exemplar av orkidén knärot med små vita blommor, och även fina grupper av den bleka tallörten.

På återvägen följer stigen stranden till den vackra sjön Gränsen, där mäktiga Eriksboberget speglar sig i vattenytan.

Hela området är mycket skyddsvärt ur naturvårdssynpunkt.

Åke Tidigs, utflyktsledare.

Skogen gicks igenom i detalj.

Härlig sensommardag i skogen.

Djuraån 11 september 2016

En vadmalsstamp, kvarnar, sågar, blästerugnar, svarvstuga, en spiksmedja, ett tegelbruk och en limfabrik. Det var vad 13 deltagare fick se under promenaden längs Djuraån. Åtminstone i fantasin. Det har varit febril verksamhet längs ån och spåren finns fortfarande kvar. Hembygdsföreningen har satt upp skyltar vid lämningar och markerat minnen.

Redan under 1400-talet fanns kvarnar och en hytta för smältning av järnmalm. Aktiviteten vid ån var störst under sent 1800-tal. En härlig historisk vandring. Vid fiket hojtade en deltagare till då han fick se en flodpärlmussla i vattnet!

Stina Grönberg, utflyktsledare.

*Skyltar berättar Djuraåns historia.
Foto: Stina Grönberg*

Den ljuva tystnaden i skogen. Foton: Stina Grönberg

Fänstjärnsskogen 18 september 2016

Från öster och väster, norr och söder samlades en skara av ett 20-tal skogsintresserade vid Fänstjärnsskogens sidoentré. Naturreservatet ligger vid gränsen mellan Värmland och Dalarna.

Sebastian Kirppu var vår ciceron och guidade oss med van hand genom den mossbeklädda trollsken.

Vi fick se stort och smått – från aktningsvärda tallar som stått i 600 år, lågor och silverfurar som står för det gamla och kloka, till mossor, lavar och poringar(?). Spiklavar som man inte visste fanns stådade genom luppens förstoring.

Den här skogen myllrar av liv och varenda liten cell har sin funktion. En utflykt som gav såväl kunskap som eftertanke och äkta skogsluft.

Vi går in på detaljerna.

Med på utflykten var också Rodrigo, en filmare från Patagonien i Chile. Han filmar våra skogar i forskningssyfte för att ta med sig kunskap hem till skogarna i Patagonien.

Stina Grönberg, utflyktsledare.

Järnfyran i Insjön 9 oktober 2016

Det regnade och var ruggigt höstväder - och ändå kom det 36 deltagare till denna utflykt! Den nyligen invigda gruvvandrigsleden har väckt stort intresse, och har synts i flera artiklar i tidningen.

Lars-Erik Knåpen Danielsson från Åhls Hembygdsförening tog sig an vårt stora gäng och berättade om gruvdriften där vi gick mellan gruvhål och varphögar.

Efter en rejäl uppförsbacke upp på Sommarberget pustade vi ut med fika. Sedan korsade vi Dalkarlsleden och gick ner till parkeringen.

Stina Grönberg, utflyktsledare.

*I regn och rusk med glatt humör längs Järnfyran.
Foto: Stina Grönberg*

Trymackberget 11 november 2016

Den 13 november var vi fem tappra medlemmar som träffades för att besöka Trymackberget.

Tyvärr var inte vådrets makter med oss. Två decimeter blötsnö gjorde det besvärligt att ta sig igenom området. Men vi hoppas att vi kan göra ett nytt besök under en sommarmånad!

Per Knies, utflyktsledare.

Fika i härligt snöblöt skog. Foto: Per Knies

Ullvi, berättelser vid lägereld 11 december 2016

Vädret var ett yvigt vintrigt snöfall och ganska kallt. Det var ändå fyra tappra korvsugna entusiaster som gick upp till sloboden i Ullvi. Vackert var det så det förslog och vi läste Tomten av Viktor Rydberg och andra märkliga berättelser.

När det blev för kallt begav vi oss ned igen medan elden falnade.

Gittan Lokgård, utflyktsledare.

Styrelsemöten

Möten under bar himmel

Då tre eller fler styrelsemedlemmar deltagit vid en utflykt har vi hållit styrelsemöte ute i det fria. Vi har haft 4 styrelsemöten under 2016 - i Böle, på Åslebsberget, längs Järnfyrn och på Gårdscaféet. (Datum: 1 maj, 4 juli, 9 oktober och 29 november.)

Styrelse under verksamhetsåret har varit: Annika Varghans (ordförande), Gittan Lokgård, Kerstin Frånberg, Per Knies, Stina Grönberg, Eva Grotander (kassör). Suppleanter: Åke Tidigs, Lotte Schwarcz.

Medlemmar

Medlemsstatistik

Vi har ett *minskat* antal medlemmar i Leksandskretsen, från 409 personer år 2015 till 389 personer i slutet av 2016.

Internet

Facebookgrupp och hemsida

Naturskyddsföreningen Leksand finns med på facebook. Följ gärna vår sida för att få information om kommande utflykter och evenemang!

Vi har hemsida också, med adressen: <http://leksand.naturskyddsforeningen.se/> - Där finns aktivitetskalendern, planerade aktiviteter och några tillbakablickar från utförda aktiviteter, kontaktuppgifter till styrelsen och annat aktuellt.

Ekonomisk rapport

Små utgifter trots många aktiviteter

I år är årets resultat: förlust 1 506 kr och eget kapital vid årets utgång är 14 590 kr.

Bilaga: Resultat- och balansräkning 2016.

Leksand 2017-03-01 Styrelsen för Naturskyddsföreningens Leksandskrets "Med väder och vind"

genom

Annika Varghans

och

Stina Grönberg

Underskrifterna är gjorda på originalhandlingarna.